

OPS. Gældende fra den 01-07-2023

Grundlag/Referencer.

Søfartsstyrelsens bekendtgørelse BEK nr 666 af 31/05/2023 Bekendtgørelse om krav til prøver og erhvervelse af beviser for fritidssejlere samt til udbydere af prøver m.v.

For opnåelse af dokumentation for bestået duelighedsprøve udstedt af Danish Yacht Union skal følgende kunne opfyldes:

- Prøveafleverer skal identificere sig med billede legitimation,
- Må ikke være under værgemål, efter værgemålslovens § 5, eller under Samværgemål efter værgemålslovens § 7 og 12
- Skal ved dels en teori- og en praktikprøve demonstreres specifikt kendskab til følgende

Teori:

- Søvejsregler
- Navigation
- Søsikkerhed
- Forebyggelse og bekæmpelse af brand i mindre fartøjer
- Beskyttelse af havmiljøet

Praktik:

- Fartøjskendskab
- Styling og manøvrering af et mindre fartøj
- Fritidsfartøjers maskineri

Bemærk:

Prøve for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer med en skroglængde under 15 meter (speedbåde).

Personer, der har bestået prøven for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer, anses tillige for at have bestået den praktiske delprøve til "Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere" ved ansøgning hos søfartsstyrelsen, af Sønæringsbevis i duelighed i sejlads for fritidssejlere.

Personer, der alene har bestået den praktiske delprøve til "Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere" anses ikke for, at have bestået "Prøven for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer (speedbådsbevis)".

Dokumentation for bestået prøve:

Dokumentation for bestået Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere udstedes af Danish Yacht Union i form af et plastik kort (Kreditkort størrelse)

Dokumentation for bestået prøve. Kan printes på <https://dyu.dk/index.php/elev/mine-prover> efter censor har indberettet prøveresultatet.

DYU foretager indberetning til Søfartsstyrelsen, ved anvendelse af Søfartsstyrelsens system til digital indberetning af eksamens- og kursusresultater, senest 14 dage efter prøvens afholdelse.

Bemærk:

Den første bestået delprøve vil blive registreret hos søfartsstyrelsen som enten teoretisk eller praktisk, og ville kunne hentes som dokumentation på [dyu.dk](https://seafarerer.dma.dk/certificates). eller hos søfartsstyrelsen på <https://seafarerer.dma.dk/certificates>

Anden bestået delprøve vil ligeledes blive registreret hos søfartsstyrelsen som Delprøve, og ville kunne hentes som dokumentation på [dyu.dk](https://seafarerer.dma.dk/certificates). eller hos søfartsstyrelsen på <https://seafarerer.dma.dk/certificates>

Der udstedes først dokumentation for "samlet" bestået prøve i Duelighedsbevis når både den teoretiske og den praktiske delprøve er bestået.

Der kan ikke udskrives et Prøvebevis hvis man kun har en speedbådsprøve og en teoretisk duelighedsprøve. Prøve beviset (samlet) udskrives alene hvis man har bestået de to delprøver i duelighed.

Tekst på prøvebeviset:

"Prøvebevis Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere

Indehaveren af dette dokument har ved en teoretisk og praktisk prøve demonstreret at kunne fungere sikkerhedsmæssigt forsvarligt som styrmand på fritidsfartøjer op til 24 meter. Holder of this document has passed a theoretical and practical test and demonstrated ability to navigate a pleasure craft up to 24 meters.

Dette er dokumentation for bestået prøve i henhold til § 2 i bekendtgørelse om krav til prøver og erhvervelse af beviser for fritidssejlere samt til udbydere af prøver m.v., og kan anvendes ved ansøgning om udstedelse sønæringsbevis duelighedsbevis i sejlads for fritidssejlere, og giver ret til udstedelse af speedbådsbevis. This is documentation for a passed test in accordance with section 2 in the Danish order on requirements for tests and acquisition of certificates for yachtsmen, and for providers of tests etc. and can be used when applying for a certificate of competency in sailing pleasure craft, and gives access to certificate of proficiency in yachting (power boats)."

Ikke bestået prøve.

Hvis en person får vurderingen ikke bestået, skal den bemyndigede censor angive dette ved indberetning af prøven til DYU

Omprøve:

Prøveafleggere, der ikke består en delprøve, kan tidligst gå til om prøve 1 dage senere. Ved omprøve betales et nyt prøvegebyr.

Aflæggelse af prøve:

Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere aflægges for Censorer, der af Danish Yacht Union er bemyndiget til, at afholde prøve og foranledige udstedelse af dokumentation for den bestået prøve ved efterfølgende at indberette dette til Danish Yacht Union

DYU foretager indberetning til Søfartsstyrelsen, ved anvendelse af Søfartsstyrelsens system til digital indberetning af eksamens- og kursus resultater, senest 14 dage efter prøvens afholdelse.

Skole/underviser/privatperson Bestiller prøven på dyu.dk og udfylder:

- Hvilken prøve, der skal afholdes,
- Tid og sted for prøvens afholdelse,

Kravene til duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere:

Teori:

Teoridelen af duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere kan afholdes delvis som skriftlig prøve, men skal omfatte en individuel mundtlig overhøring i søvejsreglerne, Censor udarbejder opgaver til den skriftlige-, og mundtlige prøve inden prøvens begyndelse.

Teoriprøven omfatter:

- Søvejsregler
- Terrestrisk navigation
- Søsikkerhed
- Forebyggelse og bekæmpelse af brand i mindre fartøjer
- Beskyttelse af havmiljøet

Søvejsregler:

Prøveaflæggeren skal være bekendt med indholdet i den seneste udgave af "De internationale søvejsregler".

Prøveaflæggeren skal ud over at være bekendt med de almindelige bestemmelser i søvejsreglernes afsnit I:

- Kunne identificere forskellige kategorier af skibe ud fra førte lanterner og dagsignaler.
- Kunne gøre rede for, hvorledes man ved hjælp af gentagne pejlinger kan afgøre, om der er fare for sammenstød med observerede skibe.
- Kunne - i tilfælde af fare for sammenstød - afgøre, hvilket skib der har vigepligt, og angive, hvorledes eget skib skal forholde sig,
- Kunne redegøre for forholdsregler under nedsat sigtbarhed.
- Kunne identificere lydsignaler for forskellige kategorier af skibe i forskellige situationer,
- kunne redegøre for sejlads i snævre løb samt i og i nærheden af trafiksepareringsområder.
- Være bekendt med, at der findes særlige regler for sejlads i indre danske farvande, gennem broer, i havne m.v., og hvor oplysninger om disse regler kan findes.
- Kunne nødsignalerne.

Prøveaflæggeren skal endvidere kunne redegøre for søvejsreglernes krav om behørigt udkig, for skibsførerens ansvar, samt de almindelige bestemmelser om vagthold i skibe. Til dette hører bl.a. emnerne:

- Forsvarlig bemanning,
- Behørigt udrustet fartøj, herunder betydningen af korrekt lanterneføring.
- Sejlads i nærheden af hurtigfærger, stærkt trafikerede områder m.v.
- Alkohol, euforiserende stoffer og sløvende medicin.
- Pligt til at hjælpe andre fartøjer og personer i nød.

Terrestrisk navigation:

Prøveaflæggeren skal kunne redegøre for følgende:

- Kompassets inddeling, begreberne styret kurs, misvisning og deviation, sejlet kurs og beholden kurs.
- Sammenhæng mellem tid, fart og distance.
- Begreberne sejlet og beholden fart/distance, loggen, loddet. Bestikberegning.
- Søkortets indhold og brug.
- Farvandsafmærkning efter IALA-system A.
- Stedliniebegrebet og de terrestriske stedlinier: mærke, pejling og afstand.
- Stedbestemmelse ved samtidige stedlinjer.
- Stedbestemmelse ved brug af GPS Navigator
- Planlægning af sejlads ved udlægning af rutepunkter (waypoints).

Prøveaflæggeren skal være bekendt med og i anvendelsen af følgende publikationer:

- Havnelodsen
- Den danske lods
- Kort 1.

Prøveaflæggeren skal desuden kunne redegøre for, hvorledes man kan indhente informationer om vejrudsigten for det aktuelle farvandsområde.

Søsikkerhed:

Prøveaflæggeren skal være bekendt med:

- Anvendelse af personligt sikkerhedsudstyr (redningsvest, livline mv.).
- Anvendelse af kollektivt redningsudstyr (flåde).
- Betydningen af at undgå afkøling.
- Indpakning af kuldeskadet person.
- Organisationen af søredning i Danmark og tilstødende farvande.
- Forholdsregler for at undgå unødige eftersøgninger.
- Hvorledes hjælp tilkaldes, såvel telefonisk som over radio.

Forebyggelse og bekæmpelse af brand i mindre fartøjer

Prøveaflæggeren skal være bekendt med:

- Forebyggelse af brand i fartøjets brændstof.
- Forebyggelse af brand i fartøjets tekniske installationer i øvrigt.
- Faren ved rygning i køjen.
- Anvendelsen af brandslukningsudstyr der er hensigtsmæssigt i mindre fartøjer.

Beskyttelse af havmiljøet:

Prøveaflæggeren skal være bekendt med reglerne for beskyttelse af havmiljøet (olieudslip, affald, gråt- og sort lænse vand, kemikalier etc.) og med fredningsbestemmelserne.

Bemærkninger:

Prøveaflæggeren Opfordres til forud for prøven have gennemført et Søsikkerhedskursus, hvor følgende bliver demonstreret:

- Forskellige typer redningsveste, inkl. Oppustelige.
- En redningsflåde.
- Brugen af brandtæppe.
- Brugen af transportable ildslukkere (vand, pulver, CO2).

Praktik prøve, og bemærkninger til denne:

Fartøj, motor og MOB-bøje skal godkendes af den bemyndigede inden prøven påbegyndes. Praktikdelen af duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere begynder med til rigning af fartøjet, hvorefter Prøveafleggeren skal gennemføre prøveforløbet under iagttagelse af søvejsreglerne, herunder med specielt fokus på vagthold, behørig udkig og vige reglerne.

Pågældende fartøjs plads forlades. Prøven afholdes til søs og afsluttes igen på fartøjets plads. Nødvendig besætning for, at sejle båden må være om bord, men prøveafleggeren er fører af fartøjet under prøven.

Prøveafleggeren skal desuden have et kendskab til pensum fra teoriprøven herunder søredning, forebyggelse og bekæmpelse af brand og beskyttelse af havmiljøet, baseret på f.eks. Søsportens Sikkerhedsråds pjecer.

Praktikprøven omfatter:

- Fartøjskendskab
- Styring og manøvrering af et mindre fartøj Fritidsfartøjers maskineri.

Fartøjskendskab:

Inden fartøjet forlader sin plads, skal prøveafleggeren vise et sådant kendskab til fartøjets konstruktion og udrustning, at vedkommende kan forestå klargøring til sejlads. Prøveafleggeren skal herunder sikre sig,

- At fartøjet er gjort sø klart.
- At sikkerhedsudrustningen er på plads og i orden.
- At sejl og/eller motor er klar til brug.
- At alle ombordværende har den fornødne personlige sikkerhedsudrustning og er vidende om anvendelsen af denne og.
- At besætningsmedlemmerne er klar over deres rolle under sejladsen.

Prøveafleggeren skal have kendskab til almindelig anvendelse af knob og stik (Råbåndsknob, Flagknob, Pælestik, dobbelt halvstik, Rundtørn med dobbelt halvstik om egen part, Klampestik. Dette demonstreres ved, at fortøjninger, evt. fald, skøder mv. behandles korrekt i alle forekommende situationer.

Prøveafleggeren skal endvidere kunne redegøre for sikkerhedsudrustningen.

Styring og manøvrering af et fartøj:

Prøveafleggeren skal kunne:

- Afgå fra og anløbe kaj og bro med pæle.
- Styre efter kompas og fjerntliggende punkter.
- Styre efter mærker over ét.
- Tage højde for strøm og vinds påvirkning af sejladsen.
- Foretage en mand-over-bord manøvre efter følgende retningslinjer:

Prøveholderen udkaster "mand-over-bord bøjen" (MOB-bøjen). Samtidig varskos: "Mand over bord". Der skal lægges vægt på, at prøveafløggeren viser selvstændigt initiativ og foretager følgende:

- Der kastes så hurtigt som muligt en redningskrans ud til MOB-bøjen. Dette kan evt. blot markeres.
- Der etableres udkig efter bøjen.
- Der forberedes grej til indfangning og ombordtagning af en overbordfalden (kasteline, fortøjning eller lign.)
- Der foretages en sådan manøvre, at man kommer helt hen til bøjen og ligger stille ved den i så lang tid, at det er realistisk f.eks., at få en line rundt om en overbordfalden.
- Bøjen må ikke påsejles, men lette berøringer er tilladt.

Prøveafløggeren skal kunne redegøre for, hvorledes en bevidstløs person kan bjærges ombord i det til prøven anvendte fartøj, med anvendelse af den aktuelle besætning minus en person.

Såfremt prøven aflægges i sejlbad skal prøveafløggeren endvidere demonstrere kendskab til:

- Sætning, bjærgning og rebning af sejl,
- Trimming af sejl under såvel rumskøds- som bidevind sejlads,
- Stagvending og bomning.

Prøveafløggeren skal kende til almindelige maritime udtryk som styrbord, bagbord, agter, luv, læ etc. og kunne redegøre for:

- Hvorledes en slæbetrosse til / fra andet skib kan fastgøres om bord i eget fartøj,
- Hvorledes anker og drivanker anvendes,
- Fartøjets begrænsninger i dårligt vejr,
- Hvorledes personers placering om bord er af betydning for sikker sejlads, specielt i dårligt vejr,
- Betydningen af at være opmærksom på forskellige farer for sejladsen, f.eks. bundgarn, drivgarn, drivtømmer,
- Forholdsregler i forbindelse med optrækkende byger,
- Vejrudsigtens indhold på prøvetidspunktet for det farvandsområde prøven afholdes i.
- De gældende lokale regler og restriktioner

Fritidsfartøjers maskineri:

Prøveafløggeren skal demonstrere kendskab til:

- Måling af brændstof beholdningen om bord og beregning af fartøjets rækkevidde under forskellige omstændigheder,
- Motorens brændstofførsel og evt. tændingssystem. Ved dieselmotor skal der kunne redegøres for udluftning af brændstofsystelet,
- Motorens smøroleie beholdning og supplerung heraf, Kontrol af motorens kølesystelet.

Prøveafløggeren skal kunne:

- Starte og stoppe motoren,

- Omskifte mellem frem og bak samt fritstille skruen,
- Regulere skruens effekt (omdrejninger / stigning),
- Nødstoppe motoren.

Såfremt den øvrige prøve udelukkende afholdes for sejl, behøver det fartøj, som motordelen af prøven afholdes i, ikke at forlade kajen.

Rammerne for den praktiske prøve:

Prøven skal afholdes i et fartøj, der opfylder følgende betingelser:

- Vandlinjelængden skal være mindst 5 m.
- Skroglængden skal være under 24 m.
- Maskineffekt på mindst 3,5 kW (4,5 hk). Dog kan det vælges, at aflægge prøven i et fartøj uden maskineri. I så tilfælde skal den del af prøven, der vedrører fritidsfartøjets maskineri aflægges i et andet fartøj, der dog ikke behøver at opfylde vandlinje kravet på mindst 5 m. Maskinen kan være en påhængsmotor.
- Fartøjet skal være udrustet med kompas, der kan ses fra styrepladsen, og som er velegnet til at styre efter.
- Fartøjet skal i øvrigt have en sådan konstruktion og størrelse, at det efter prøveholderens skøn stiller rimeligt store krav til føreren om beherskelse af almindelige principper for manøvrering.
- Have: brandslukker, Anker, søkort over området, Kommunikations middel

Er fartøjet, som prøven aflægges i, forsynet med såvel sejl som motor, bestemmer prøveaflæggeren selv, under hvilket fremdrivningsmiddel prøven skal aflægges, f.eks. at manøvrer uden for havn bliver foretaget for sejl, men at havnemanøvre gennemføres for motor. Valget af fremdrivningsmiddel i forbindelse med prøvens afholdelse skal dog være i harmoni med bådens hele karakter. En prøve i f.eks. en folkebåd med påhængsmotor bør aflægges for sejl, medens en større sejlbåd med indbygget kraftig dieselmotor meget vel kan gennemføre havnemanøvrer for maskine og manøvrere uden for havnen for sejl. I tilfælde af, at prøveaflæggelsen finder sted i sejlbåd med egentlig motorinstallation, skal kendskabet til fritidsfartøjets maskineri demonstreres om bord i prøvefartøjet.

Prøveaflæggeren må om nødvendigt selv stille fartøj til rådighed ved prøven.

Mand-over-bord bøje:

Til brug for prøven skal der medtages en MOB-bøje. Til prøven er udformningen af denne bøje fri, den skal dog flyde lavt i vandet. Det anbefales, at manøvren også øves med et emne, der i størrelse og vægt ligner en person liggende i vandet således, at der kan trænes i bjærgning af en bevidstløs person. Dette kan f.eks. være en "udstoppet" kedeldragt iklædt en redningsvest.

Vejret under prøven:

Vejrforholdene under prøven må være af en sådan karakter, at de stiller rimelige krav til prøveaflæggeren. Således vil vindstyrker under ca. 4 m/s normalt ikke være tilstrækkelige. Ved sejl, ligesom vindstyrker over 12 - 14 m/s normalt vil være grund til at udskyde prøven.